

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus JAANUAR 2017

Vabaduseks on Kristus meid vabastanud (Galaatlaste 5:1a)

Peapiiskop on alanud aasta juhtmõtteks valinud salmi Galaatia kirjast: „Vabaduseks on Kristus meid vabastanud.“ See osundab ühtlasi käesoleva ja järgmise aasta juubelisündmustele.

2017. aastal tähistab protestantlik maailm reformatsiooni 500. aastapäeva. Eestis tähistame lisaks sellele ka 100 aasta möödumist Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku asutamisest. Need kaks juubelit tipnevad Tartus 26.-27. mail toimuva Kirikukongressiga. 2017. aasta juhatab meid ühtlasi 2018. aastasse, mil tähistame Eesti Vabariigi loomise 100. aastapäeva. Kõik need sündmused on luterlikus kirikus koondatud ühise teema alla „Vabaduse teetähised“.

Haapsalu koguduses on reformatsiooniaasta tippsündmuseks augustis toimuv koraalimaraton, mille raames lauldakse läbi kõik KLPR koraalid. Ka piibli uurimisele ja piibliaineliste toitute tegemisele keskenduv „Piibel köögis“ piibliring pöörab oma tegevuses varasemast rohkem tähelepanu luterlikule pühakirja tõlgendusele, aga ka Martin Lutheri isikule. Küllap kuuleme luterlikust õpetusest toonitatult ka jutlustes ning sündmusi lisandub aja lähenedes ehk teisigi.

Reformatsiooni juubeliaastat võib pidada õnnestunuks, kui sellel on kirikut ja iga selle liiget usuliselt uuendav mõju. Üks reformatsiooni tunnuslauseid on: *ecclesiae semper reformanda est* ehk kristlik kogudus on alati uuenev. Uuenemine algab ennekõike igast usklikust, mitte niivõrd kirikust kui institutsioonist. Seetõttu ei ole reformatsioon mitte üksnes ajalooline toimunud sündmus, vaid jätkuv protsess meis igaühes. Uuenemise tulemuseks on vabadus. Protestantlike teoloogia keskmeks on ristiinimese vabadus, mis põhineb evangeeliumil. Üksnes Jumala armust usu kaudu mõistetakse inimene õigeks ning üksnes usk ja arm lõpetavad iseka keskendumise iseendale. Luterlikult tõlgendades elab ja tegutseb ristiinimene Jumala kiituseks ja ligimese heaks.

Martin Luther on usu kesksust inimese elus toonitades öelnud: „Nii palju kui sul on usku, nii palju sul ka on.“ Usk ja arm on luterlikus mõtlemises kõige inimest olemuslikult puudutava tuumaks ja õndsuse aluseks. Usk võtab vastu ja armastus annab; usk toob inimese Jumala juurde ja armastus viib ta inimese juurde; usu läbi saab inimene osa Jumala heategudest ja armastusega teeb ta head teistele inimestele. Hea lugeja! Soovin, et see võiks olla nii alanud kui ka kõikidel järgnevatel aastatel Sinugi elus.

EELK vikaarõpetaja Kristel Engman

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JAANUARIS.

P, 1. jaanuar kl 11.00 jumalateenistus armulauaga. Jeesuse nimepäev. Teenib piiskop Tiit Salumäe (toomkirikus).

3. jaanuar kell 10.30 – Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev. Helistatakse kirikukelli. Kogunemine Vabadussamba juures.

P, 8. jaanuar kell 10.45 koguduse täiskogu koosoleku avamine. Kell 11.00 jumalateenistus armulauaga. Teema: Ristimise and. Laulavad koguduse koorid. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves (Jaani kirikus). **Kl 18:00 Noorteõhtu** (noortetoas kantseleimajas).

T, 10. jaanuar kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaaelis).

R, 13. jaanuar kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). Kl 13.30 teetund, kl 17.00 segakoor proov (Jaanisaaelis).

P, 15. jaanuar kl 10.55 täiskogu koosoleku lõpetamine. Kl 11.00 jumalateenistus armulauaga. Lastekirik. Teema: Jeesus ilmutab oma jumalikkude väge. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa. **12.15 koguduse täiskogu kokkuvõte.** (Jaani kirikus). **Kl 17.00 Allianss palvenädala lõpetamine.** Teenivad Haapsalu koguduste vaimulikud. Jutlustab pastor Eenok Palm. Laulab koguduse segakoor (Jaani kirikus).

T, 17. jaanuar kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaaelis).

L, 21. jaanuar kl 16.00 "Piibel köögis" kokkusaamine (Jaanimajas). Reformatsiooni aastapäeval keskendumine luterlikule pühakirjatõlgendusele. Piiblitunni peab vikaarõpetaja Kristel Engman.

P, 22. jaanuar kl 11.00 3. ilmumispühajärgse pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Jeesus äratav usule. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves (Jaani kirikus). **Kl 18:00 Noorteõhtu** (noortetoas kantseleimajas)-

R, 27. jaanuar kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus).

P, 29. jaanuar kl 11.00 4. ilmumispühajärgse pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema. Loodusjõudude Issand. Teenivad õpetaja Kristel Engman ja Kalle Jätsa (Jaani kirikus).

KOGUDUSE LIKMELE.

EELK kirikukogu otsuse kohaselt toimuvad kõikides kogudustes 6. novembrist 2016 kuni 5. märtsini 2017 nõukogu, juhatuse, revisjonikomisjoni (revidendi) ja sinodisaadikute valimised. Haapsalu Püha Johannese koguduse juhatuse otsustas, et täiskogu koosolek nõukogu valimiseks toimub 8. - 15. jaanuarini 2017. Olen kutsunud kokku täiskogu, mis algab 8. jaanuaril 2017 kell 10.45 ja jätkub kell 11 jumalateenistusega Jaani kirikus ja lõpeb 15. jaanuaril kell 10.50. Valimistulemused tehakse teatavaks pärast jumalateenistust. Valida saab ka nädala sees koguduse kantseleis esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kell 9-15. Kes ei saa valimiseks kohale tulla, neile saab koguduse esindaja tulla koju Haapsalu linna ja Ridala valla territooriumil.

Uus nõukogu valib neljaks järgneva aastaks juhatuse, revisjonikomisjoni ja sinodisaadikud.

EELK põhikiri kohaselt võib valimistel osaleda ja kandideerida iga vähemalt 18aastane konfirmeeritud koguduseliige, kes on käinud armulaul, tasunud liikmemaksu ja kelle õigusi ei ole kirikukari korras piiratud. Igal täiskogu liikmel on kuni 10 häält.

Koguduse juhatuse on seadnud üles järgmised kandidaadid:

EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse nõukogu kandidaadid 2017

Kristi Ainjärv (43) Koguduse liige 1990. aastast. Koguduse nõukogu liige 1991. a. ja juhatuse aseesimees aastast 2013. 1992-1995 töötas koguduse assistent-administraatorina. Juhib koguduse arengukava koostamist ja koguduse välissuhete töörühma, koordineerib suhtlemist rootsikeelsete sõpruskogudustega.

Andres Ammas (54) Koguduse liige 1991. aastast. Koguduse nõukogu liige 1991-2013. Riigikogu liige.

Eva Cramer (29) Koguduse liige 2015. aastast. Kutsutud nõukogusse noortetöö arendamiseks.

Indrek Huul (55) Koguduse liige 1991. aastast. Koguduse nõukogu liige 1997. aastast. Koguduse raamatupidaja.

Teno Ilves (42) Koguduse liige 1995. aastast. Koguduse nõukogu liige 2004. aastast. Koguduse õpetaja abiline 1998. aastast. Koguduse seinalehe kujundaja ja infokirja "Johannese Sõnumid" toimkonna liige - kujundaja.

Kalle Jätsa (55) Koguduse liige 2012. aastast. Koguduse jutlustaja. Laulab koguduse segakooris.

Sirje Jätsa (59) Koguduse liige 2012. aastast. Koguduse lastetöö juht. Laulab koguduse segakooris.

Lydia Kalda (39) Koguduse liige 1977. aastast. Koguduse nõukogu liige 1992-2009. Töötas koguduse sekretärina 1997-2013. Koguduse infokirja "Johannese Sõnumid" toimkonna liige – kodulehe hooldaja. Laulab toomkooris.

Aita Kaur (73) Koguduse liige 1994. aastast. Koguduse nõukogu liige 1999. aastast. Laulab koguduse segakooris.

Mari Kuli (37) Koguduse liige 2015. aastast. Koguduse kontaktisik misjonäridega. Välissuhete töörühma liige. Kontaktisik suhetes Tunbridge Wellsi kogudusega Suurbritannias.

Jaanus Kõuts (40) Koguduse liige 2016. aastast. Koguduse noortetöö juht ja lastekiriku kaastööline.

Madis Kütt (55) Koguduse liige 1990. aastast. Koguduse juhatuse esimees 1991. aastast. Koguduse majandusjuhataja alates aastast 1994. Laulab toomkooris.

Ingrid Laasi (61) Koguduse liige 1995. aastast. Koguduse nõukogu liige 2001. aastast, juhatuse liige 2009-2013.

Koit Latik (70) Koguduse liige 2015. aastast. Kutsutud nõukogusse loodushoiu suhete arendamiseks.

Lauri Luik (34) Koguduse liige 1999. aastast. Koguduse nõukogu liige 2001. aastast. Riigikogu liige.

Jane Madi (49) Koguduse liige 1991. aastast. Koguduse nõukogu liige 2009. aastast. Vabatahtlik kunstiline kujundaja ja lilleseadja ning kirikumehe asendaja. Kirjutab tõendid ja tunnistused.

Andri Meriloo (52) Koguduse liige 2000. aastast. Koguduse nõukogu liige 2009. a. ja juhatuse liige 2013. aastast.

Liina Põld (40) Koguduse liige 1992. aastast. Kutsutud nõukogusse rahvusvaheliste suhete arendamiseks.

Jaanus Rankla (40) Koguduse liige 1991. aastast. Koguduse nõukogu liige 2001. a. ja revisjonikomisjoni liige 2009-2013.

Signe Saviir (55) Koguduse liige 1994. aastast. Koguduse nõukogu liige 2013. aastast. Revisjonikomisjoni esimees alates 2013. a. Toomkoori laulja ja koorivanem.

Angeliina Schwindt (46) Koguduse liige 2010 aastast. Koguduse nõukogu liige 2013. a. Vabatahtlik lastekiriku abistaja.

Maria Strauss (40) Koguduse liige 1976. aastast. Koguduse nõukogu ja juhatuse liige 2013. aastast. Lastekiriku õpetaja, koguduse infokirja "Johannese Sõnumid" toimkonna liige. Saksakeelse suhtluse korraldaja. Laulab toomkooris.

Matti Talbonen (58) Koguduse liige 1991 aastast. Koguduse nõukogu liige 2013.aastast.

Raul Tammet (67) Koguduse liige 1999. aastast. Koguduse nõukogu liige 2001. a. juhatuse liige 2005-2009.

Karin Teder (49) Koguduse liige 2003 aastast. Viib läbi piiblitunde ja abistab eakate teetunni korraldamisel. Koguduse infokirja "Johannese Sõnumid" toimkonna liige.

Mare Tereping (58) Koguduse liige 2012 aastast. Koguduse nõukogu ja juhatuse liige 2013. aastast. Toomkooi laulja.

Triin Toompuu (41) Koguduse liige 1992. aastast. Koguduse nõukogu liige 2004-2009. Kutsutud nõukogusse ühiskonnatöö arendamiseks.

Eve Trei (63) Koguduse liige 1958. aastast. Koguduse välissuhete toimkonna liige. Kontaktisik Loviisa kogudustega. Laulab toomkoois.

Leini Vahtras (63) Koguduse liige 1994. aastast. Koguduse nõukogu liige 2001. a. ja juhatuse liige 2001-2004.

Sigrid Veske (44) Koguduse liige 1990 aastast. Koguduse nõukogu liige 2013. aastast. Laulab toomkoois.

Palun kõikidel valimisõiguslikel osaleda valimisel ja märgistada kuni kümme isikut, keda soovid valida koguduse nõukogusse järgmiseks neljaks aastaks!

Õnnistussooviga

**Piiskop Tiit Salumäe
Koguduse õpetaja**

MUUSIKAST TULVIL DETSEMBER.

Möödunud advendi- ja jõuluaeg oli erakordselt kontserdirohke. Avaakordiks oli 1. advendi eelõhtul naiskooi „Carmina“ esinemine Haapsalu Toomkirikus. Oli hea võimalus enne adventiküünla süütamist nautida kaunist muusikat ja mõtiskleda ees ootava kauni aja üle. Kuna parimagi tahtmise juures ei jõua igale poole, olgu alljärgnevalt toodud väike läbilõige muljetest siinkirjutaja pilgu läbi.

18.12 esines Toomkirikus kellade ansambel „Arsis“. Seekordne kontsert kandis järjekorranumbrit 23, seega on tegemist traditsiooniga. Lisaks põhikoosseisule astus üles ka noorteansambel. Need noored polnud „Arsise“ loomise ajal veel sündinudki. On hea teada, et järelkasv on olemas ja et kaunid kellahelinad niipeagi veel ei vaibu. Kontserdil kõlas aegumatu jõulu- ja ooperiklassika, mis kanti ette ansamblile omase virtuoossusega. Lisaväärtuseks oli kindlasti Rahvusoper Estonia noore soprani Kristel Pärtna esinemine.

20.12 andsid Toomkirikus „täissaalile“ kontserdi Maria Listra ja Koit Toome, keda saatsid Jorma Puusaag kitarril ja Piia Paemurru klaveril. Üles astuti nii solistidena kui ka duetina. Repertuaaris olid klassikalised jõululaulud ja maailmakuulsad duetid. Erakordselt head ja kokkusobivad hääled, mida toetas instrumentaalsaade, lõid sellise sünergia, mis oli peaaegu füüsiliselt tajutav.

21.12 esines Toomkirikus duo, mida ilmselt väga sageli ei kuule: Ines Maidre orelil ja Ivo Lille saksofonil. Huvitav oli jälgida, kuidas pillid üksteisele sekundeerisid ning kuidas meloodiakäike üle võtsid. „Lummav!“ nagu ütles üks kontserdikülastaja. Veidi kahju, et sellest lummusest sai osa üksnes väike kuulajaskond.

Lisaks eelpool nimetatutele oli võimalik nautida veel Rolf Roosalu ja Saara Kadaku, Inga ja Toomas Lunge ning meie oma linna noorte – neidudekoo „Canzone“ ja laulustuudio „DO-RE-MI“ esinemisi. Jumalateenistustel ja kontsertaktustel teenisid muusikaga kaasa koguduse koorid, naiskoo „Kaasike“ ning Endrik Üksvärav ja tütarlaste ansambel.

Ning *last, but not least* (viimane, kuid mitte tähtsusetu): 17.12 toimus Jaani kirikus C.Kreegi nim Haapsalu Muusikakooli kontsert. Võluras eeskavas oli esindatud kõik: laul ja pillimäng, soolod ja ansamblid, koor ja orkester, õpilased ja õpetajad. Kõrvu jäid kõlama read poistekooi laulust:

**Hooli ja hoia, hoia ja hooli,
imetle maailma mõlemaid pooli!**

Kui seda mõtet natuke laiendada, saab ilusa soovi alanud aastaks: Hoolime ja hoiame, imetleme ja austame maailma kõiki (osa)pooli! Küllap oleme siis ka ise hoitud.

Tiia Laar

TERE TULEMAST KOGUDUSE FACEBOOKI.

Kirikuelu teabe vahendamiseks on mitmeid võimalusi. Meile on tuttavad infostendid ja trükisõnas avaldatu. Digiajastu on pakkunud info vahendamiseks täiesti uusi võimalusi.

Haapsalu luterlik kogudus on infot oma tegevuse kohta jaganud lisaks eelnimetatule ka kuukirja Johannese Sõnumid ja koguduse kodulehe (<http://haapsalu.eelk.ee/>) kaudu. Kirikuteated ilmuvad kord nädalas ajalehes „Lääne Elu“. Teavet on edastanud ka ajaleht „Eesti Kirik“ ja Pereraadio. Kord aastas ilmub praostkonna aastakiri „Scripta Annalia.“

Alates advendiajast on avatud loguduse FB. <https://www.facebook.com/Haapsalukirik/>

Kui tunned, et koguduses toimub midagi, millest ka oma sõpru ja tuttavaid teavitada, tee seda!

Tere tulemast koguduse elu puudutava teabega tutvuma ja teavet jagama!

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

ÜHESKOOS PETLEMMAS.

Lastekiriku lapsed tähistasid poolepäevase koosolemise ja Jaani kirikus advendiaega.

3. detsembril sai Jaani kirikust mõneks tunniks Petlemm ja selle ümbruskond. Ei puudunud karjased väljal, ingel Kristuse sünni kuulutama, ega ka püha perekond. **Maria Strauss** valmistas ette

põnevate peatustega sisuka piiblrännaku, mille käigus said osalejad teada, mis toimus rohkem kui 2000 aastat tagasi Petlemmas. **Sirje Jätsa** juhendamisel sai iga laps endale valmistada jõulusõime ning **Lia Salumäe** innustusel jõululaule. Aega jäi ka laste olulisimaks tegevuseks – mängimiseks. Adventihommiku raames toimus ka pidulik jõululõuna, millest said osa nii lapsed kui täiskasvanud. Iga laps sai kodus meisterdamiseks kaasa Petlemma lauamängu ning jõluevangeeliumiga jõulutähekesed. Väiksed osalejad ja korraldajad olid seda meelt, et seesugust adventiüritust peaks tulevikus kindlasti kordama.

Kristel Engmani tekst ja pildid
EELK vikaarõpetaja

PEAPIISKOPI LÄKITUS

Jõulupühadeks ja algavaks Issanda aastaks 2017.

Prohvet Jesaja kirjutas enam kui 700 aastat enne Kristuse sündi võrsest, mis sirgub Iisai kannust: „Aga Iisai kannust tõuseb võrse ja võsu tema juurtest kannab vilja.“ (Js 11:1) Iisai oli kuningas Taaveti isa nimi. Sellest kuulutusest möödus ligi kaheksa sajandit ja Jumal täitis oma lubaduse, saates oma Poja jõululapsena inimeste keskele. Kristus pidi prohveti ennustuse kohaselt taastama kuningriigi, mille rajas Iisai noorim poeg Taavet ja mis Jesaja ajal oli juba kaotatud. Jeesusest sai uus võrse, sirgudes vana kannu sügavatest juurtest.

Ka kahekümne viie aasta eest iseseisvuse taastanud Eesti iseseisvuse võrse sirgub sügavate juurtega kannust, mida peeti aastakümneid surnud puuks. Meie maa ja rahva kaheksa sajandi pikkused kristlikud juured on tugevad. Ennast kristlike juurte küljest lahti käristamisega kaasneb närbumise ja hääbumise oht, nagu juhtub iga juured kaotanud võrsega.

Evangeeliumis, mida jõuluõhtul kõikides kirikutes loetakse, räägitakse karjastest, kes ruttasid inglitelt saadud sõnumiga Petlemma sõime juurde, kus ootas püha perekond: Jeesus, Maarja ja Joosep. Evangelist Luukas kirjutab: „Maarja jättis kõik need lood meelde, mõtiskledes nende üle oma südames.“ (Lk 2:19) Ka meie ei saa unustada seda, kes me oleme ja kust tuleme. Asjakohaselt kõlavad Hendrik Visnapuu luulesõnad: „Me oleme Maarjamaa oksad.“ Arvates, et me pole jõule tähistades ristirahvas, raiume end lahti juurtest ja esivanemate kristlikust pärandist – oma

väärtusvundamendist.

Õnneks võib Jõululaps teha imet igäihe juures. Selleks tuleb sirutada tõelise valguse poole just nõnda, nagu üks noor puu sirutab oma oksad ikka kõrgemale ja kõrgemale sinna, kus on päike. Jõuluvalgus pole aga nähtav palja silmaga, vaid seda tuleb otsida usu- ja südamesilmadega. Jeesus on enese kohta ütelnud: „Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus.“ (Jh 8:12) Sirutagem Maarjamaa okstena ikka Kristuse valguse poole!

Jõulurahu algab hetkest, kui pöörame pilgu endalt ligimesele ja ligimeselt Jumalale. Jõululapse sõim on seal, kus on armastus. Jõuluõises Petlemmas oli selleks paigaks loomalaut. Olgu seekordsete jõulude ajal Jõululapse sõime asukohaks iga armastusega täidetud koda nii linnas kui maal!

Soovin õnnist jõulupüha ning kirkastatud elu Kristuses uuel Issanda aastal 2017!

Urmas Viilma
Peapiiskop

JÕULUSÕNUM PIISKOP MUNIB YOUNANILT

“Jumala käes ei ole ükski asi võimatu”

“Aga Maarja küsis inglilt: „Kuidas see võib juhtuda, kui ma ei ole mehega olnud?” Ja ingel vastas talle: „Püha Vaim tuleb sinu peale ja Kõigekõrgema vägi on varjuks sinu kohal, seepärast hüütaksegi Püha, kes sinust sünnib, Jumala Pojaks. Ja vaata, ka su sugulane Eliisabet on pojaootel oma raugapõlves ja see on kuues kuu temal, keda hüüti sigimatuks, sest Jumala käes ei ole ükski asi võimatu.” Luuka 1:37

Rahu ja armu teile Jeruusalemmast meie Issanda Jeesuse Kristuse nimel.

Tähistades Jõule jätame kõik maailma mured kõrvale ning siseneme paariks päevaks Maarja ja Joosepi, inglite ja karjaste, tähe ning seda järgivate tarkade meeste loosse. Üheks pühaks ööks täidab Jeesuse imeline lugu meie südamed ja mõtted uputades kõik meie igapäevase elu katsumused. Kuid liigagi kiiresti on kingitused avatud, jõulupuud välja viidud ning jõulutuled kustunud. Liigagi kiiresti on Jõulud läbi ja maailm teeb äri nagu tavaliselt, peab sõda nagu tavaliselt, on ebaõiglane ja äärmuslik nagu tavaliselt. Ka šokeerivad terroriaktid on muutunud liigagi tavalisteks.

On õnnistus ja rõõm tähistada meie Issanda sünni koos perekonna ja sõpradega ning laulda Talle kiituseks kogudustes, kuid samal ajal peame endalt küsima: “ Kas jõulud on ainult hetkeline tähelepanu kõrvalejuhtimine ja põgenemine reaalsusest? On see lihtsalt üks suur pidu? Või on see maailmas ja meie eludes palju olulisema sõnumi kandjaks?”

Möödud aasta on olnud täidetud võimatuna näivate ekstremismi, vägivalla, terrorismi tegude ja sõdadega. Isegi sellel rõõmsa ootuse ajal toimuvad õudused võivad meid panna rahu, õigluse, leppimise ning maailma, mis väärtustab mitmekülgust, võimalikkuses kahtlema. Ja sel põhjusel olengi valinud selle sõnumi keskseks kirjakohtaks Luuka 1:37, milles on öeldud: “Jumala käes ei ole ükski asi võimatu”. See tähelepanuväärne sõnum Issanda inglilt näitab, et Jõulude keskne sõnum ei ole mitte põgenemistee, vaid lootuse tõeline alustala selles katkises maailmas. Kui ingel tuli Maarja juurde ja kuulutas, et peagi toob ta lapse ilmale ja pealegi veel püha lapse, keda kutsutakse “Jumala Pojaks”, ei suutnud Maarja seda esialgu uskuda. Ta ei suutnud ette kujutada, et lihtsast noorest naisest võiks saada “theotokos”, Jumala kandja. “Kuidas see võib juhtuda, kui ma ei ole mehega olnud?” küsis Maarja inglilt. Ja ingel vastas “Jumala käes ei ole ükski asi võimatu”.

See lihtne, kuid võimas sõnum jääb tihtipeale teiste rohkem tuntud Jõululoo osade varju, kuid ometi võtab täiuslikult kokku iga jõululaulu, etenduse ja traditsiooni sisu. Kui Jumala Poeg võib sündida neitsile Petlemmas, magada sõimes, saada ülistatud karjaste ja Idamaa tarkade poolt, taga kiusatud ja maalt välja aetud halastamatu kuninga poolt ning lõpuks päästa maailma armastuse ohvriga ristisurma läbi, siis tõesti - Jumala käes ei ole ükski asi võimatu!

Mulle tundub, et vastus on selge - kõik kristlased, kõikjal, on kutsutud julgelt kandma armastuse evangeeliumi sõnumit igale poole. Olles vastamisi rõhumise, vägivalla, terrorismi, okupatsiooniga ei ole meie rolliks põgeneda. Me peame olema nagu Neitsi Maarja, kes olles silmitsi võimatuna näiva olukorraga, otsustas võtta kuulda Jumala sõnumitoojat. Nagu Maarja, peame meiegi kuulda võtma inglit, kes ütles, et Jumala käes ei ole ükski asi võimatu!

Ei, ma ei näe palju rahuilminguid. Ma ei ole optimistlik. Kuid Jõulud annavad mulle lootust. Lootusetuse ajal sündis Rahuprints. Perioodil ajaloos, mil kõik tundus liikuvat halvemuse poole, oli Jumala käsi tugevam kui poliitikute käsi. Maailm võib täna tunduda lausa võimatult pime, aga minu lootuseks on see, keda kutsutakse: Immanuel, Jumal On Meiega, Maailma Valgus. Mis on võimatu inimestele, on täielikult võimalik Jumalale.

Just sellel põhjusel ei saa kirik loobuda oma prohvetlikust rollist kuulutades rahu, õiglust ja leppimist. Me jätkame kuulutamist, et võimatu saaks võimalikuks, sest nii nagu beebi sõimes üllatas Maarjat ja Joosepit, nii üllatab ka Jumal meid rahuga, mis ületab kogu mõistmise siin maailmas - rahuga, mis toetub õiglusele, andestusele ning leppimisele.

Selle lootusega tähistame Jõule ning vaatame uude aastasse - väga erilisse aastasse luterlaste jaoks, mil me tähistame Reformatsioon 500 aastapäeva. Suure rõõmu ja suure lootusega ning uskudes Jumala võimatusse armastusse maailma vastu ühinegem karjastega sõime ääres ning jagagem selle armastuse valgust maailmaga!

Häid Jõule! Jumal õnnistagu teid sel jõuluajal ning uuel algaval aastal!

KÜLALISED PETERBURIST.

11.12.2016 viibis kogudusel külas perekond Keskinen: Hannu, Liliann ja nende tütre Hanna ja Miriam. Liliann teenis kaasa pühakirja ja kirikupalve lugemisega. Pärast jumalateenistust istuti koos õdusas teelauas ja kuulati muljeid elust-olust Venemaa põhjapealinnas. Keskinenid on Peterburis alates 2013.a sügisest. Hannu teenib Peterburi Jaani kogudust diakonina, Liliann teeb lastetööd, tütre õpivad Peterburi Soome koolis. Liliann oli ette valmistanud esitlusmaterjali arvutis, seega oli võimalik nautida visuaalseid kaadreid linnast ja Jaani kirikust.

1999-2001 tegi Liliann laste- ja noortetööd Mordvas ersa- ja mokšakeelsetes kogudustes. Mitmed tema tollastest pühapäevakooli lastest on nüüdseks ise töötegitajateks kogudustes. 2003-2008 teeniti (siis juba koos abikaasaga) Lääne-Siberis Omskis sealset luteri kogudust. Enne Peterburi siirdumist on Keskinenid teinud ka venekeelset tööd Tartu Pauluse koguduses. Nendestki aegadest sai meenutusi jagatud.

Vestluse käigus leiti mitmelgi korral ühisosa: olgu siis samast kohast pärit juurte või sarnaste kogemuste osas.

Perekond Keskinen jätkab oma tegusaid toimetusi Peterburis ja on tänulik, kui neid oma mõtetes ja palvetes hoiame.

Tiia Laar

TIIT SALUMÄE: MULLE ON ROHKEM ÜLESANDEID ANTUD KUI OLEKSIN ARVANUD JA SUUDAN TÄITA.

Kui Tiit Salumäe tuli 41 aastat tagasi sügisel 1975 Haapsalu kogudust teenima, oli ta 23 aastat vana.

Jõulupäeval, 25. detsembril tähistas ta oma 65. sünnipäeva. Toomkirik sai õnnitlejaid täis.

Mis tänavusest sünnipäevast meelde jääb?

Tänutunne mulle antud aastate eest, tänu heade sõprade ja kaastööliste eest, tänu tervise eest. Mullu oli mu tervisega hoopis teised lood. Kõik võinuks minna teisiti, aga Jumal andis tervist ja päevi juurde. Tänu arstidele, kes minuga vaeva nägid - olen väga rahul oma turgutatud südamega.

Tänavust sünnipäeva pidasin suuremalt, sest tahan tänada kõiki, kellega on koos olnud. Kuidas ma muidu seda ikka teha saan - kõigile ju külla minna ei saa.

Sünnipäevakõnes rõhutasin, et see ei ole sünnipäevalapse päev, see on tema vanemate päev. Nemat meid ju kujundavad, neist algab meie tee. Alles on kiri, mille ema kirjutas 26. detsembril 1951 minu isale Tartu sünnitushaiglast. Ta kirjutas, et sünnitus oli raske, polnud erilist lootustki, et ma ellu ärkan.

Kas jõululapsena sündinul on elus mingi eelis?

Lapsena olid mul kahesugused tunded. Teistel lastel oli kaks päeva, mil sai kingitusi, minul üksainuke. Vene ajal, kui jõulud polnud pühad, said meie lapsed kodus olla – isal oli sünnipäev. Oleme abikaasa Liaga kaks korda jõule Petlemmas pidanud, seal oli küll eriline tunne.

Mida sa oma vanemate puhul hindad?

Nad mõlemad olid loominguilised inimesed. Mu isa oli 14, kui kirjutas oma jutluste kogu raamatuks. Uskumatu, et nii noor inimene on sellise asjaga hakkama saanud! Isal oli ka käsitöö- ja kunstianne, ta tegi ise kõigile ristitavaile ristid. Ta oli ka suur autoparandaja, õieti polnud asja, millega ta hakkama ei saanud.

Ema oli sündides Enno, aga tema sugulus luuletaja Ernst Ennoga pole päris selge. Ta lõpetas Tartu tütarlaste gümnaasiumi ja tahtis ülikooli minna, aga see ei olnud majanduslikult võimalik. 1939 ema ja isa abiellusid. Tuli sõda, sündisid lapsed.

Ema oli kodu hoidja. Ta oli külalishahke, kes iganes või mis iganes ajal meile tuli, kõigile oli laud kaetud. Oli koguduse sekretär, muusik, laulusolist – võimetelt võinuks ta ooperisolist olla, aga ta elu möödus pastoraadis.

Meil on säilinud väga hea perekonnaarhiiv, mitu raamatut on välja antud, sh isa ja ema kirjavahetus. Nad kirjutasid teineteisele ka sõja ajal, kuigi ei saanud kirju ära saata - isa oli soomepoiss. Soomepoiste traditsiooni on nüüd kandnud vend Jaak, ka õepoeg Peeter Paenurm on käinud soomepoiste üritustel.

Õde Ester on teinud palju tööd perekonnaarhiiviga, samuti vend Jaak, vennapoeg Erik Salumäe ja õepoeg Peeter Paenurm, aga järgmisest põlvest pole nende tööle veel jätkajat leidunud. Tütar Mirjam on kokku pannud perekonna teatmikku: kes kus elab ja töötab. See hõlmab 75-80 inimest, paljud on mööda maailma laiali. Kaksikute Mirjami ja Maria 40. sünnipäevaks tänavu jaaniajal tuli kokku sada inimest. Niisugune näeb välja meie pere kokkutulek.

Mida oled oma vanemalt õppinud?

Mu isa ei ole kunagi soovinud, et ta lastel oleksid kõik ukсед avatud. Ta soovis, et oleksid avatud ainult õiged ukсед, teised oleksid kinni. Kui mõni uks mu ees on kinni jäänud, olen mõelnud, et ehk nii ongi parem, igast uksest ei pea sisse tormama. Tihtipeale aga soovitakse, et kõik ukсед oleksid lahti.

Ema oli diplomaatiline, ta korraldas koguduse asju ja tal oli suur pere hoolitseda. Ema sai viimastel aastatel nii palju hõlpu, et ta võttis oma elu kokku, kirjutas oma mälestused üles ja sealt on oi kui palju õppida!

Keda pead veel oma eeskujuks?

Lapselapsed õpetavad, oma lapsed ja abikaasa Lia on mind kasvatanud. See on olnud pikk kasvamise protsess, ega inimene tohigi valmis saada.

Autoriteedid on mulle olnud kirikujuhid, eriti omaaegne peapiiskop Jaan Kiivit, kes meie Kuusalu kodust kord ära minnes pani oma kaabu mulle pähe ja ütles, et oled minu mantlipärija. Kui minult lapsena küsiti, kelleks tahan saada, siis oli mul vastus selge: piiskopiks.

Mul oli au olla Jaan Kiiviti sekretär. Ajal, mil ta oli peapiiskopi ametist maha võetud, käisin tema raamatupärandit sortimas ja neid inimeste vahel jagamas. Ta oli väga usaldav inimene.

1960. aastail vahetati välja paljud Ida-Euroopa riikide kirikujuhid. Kiivit pidi ameti maha panema 1966 ja vormiliselt pensionile minema. Teda ei lubatud enam välismaale. Ta oli Euroopa kirikute konverentsi president, ta oleks valitud ka kirikute maailmanõukogusse. Rahvusvahelises kirikuelus oli Kiivit tõusev täht, aga see kõik jäi ära.

Kui Kiivit loenguid pidas, oli minu ülesanne talle Mustamäe koju taksoga järele minna ja ta Toompeale konsistooriumi viia. Taksot polnud tol ajal lihtne saada. Kui ma minuti hiljaks jäin, nägin, et ta juba ootas mind.

Käisin teda tema 65. sünnipäeval õnnitlemas, olin siis usuteaduse instituudi üliõpilane ja viisin instituudi poolt tervituse. Keegi ei julgenud minna, sest ta oli põlu all.

Milliseid eesmärke oled endale piiskopina seadnud?

Kiriku poolt olen saanud ülesande tegelda Välis-Eesti diasporaa ühendamisega. See ei ole lihtne. Eestlaste teenimise korraldamine Venemaal ei ole enam ei selge ega lihtne. Helsingis on kümned tuhanded eestlased, aga neil ei ole oma vaimulikku. Peale selle suhted Rootsi luterliku praostkonnaga, ka Inglismaal on ammu ajast eestlaste praostkond. Saksamaal on kirikuga seotud eestlaskond, kuid see väheneb. Nii et tööd on palju.

Kui Jumal mind enne ära ei kutsu, kestab minu ametiaeg piiskopina 70 aastaseks saamiseni. Nii et viie aasta pärast olen emerituuris ja minu ametiaega ei pikendata. Ka piiskop Einar Soone lõpetab tänavu oma teenistuse piiskopina.

Kuidas jaksad piiskopitöö kõrvalt veel koguduse õpetaja ametit pidada?

Haapsalu koguduse elu paneb õpetajale tõepoolest suure koormuse. Haapsalu ei ole enam see väike kogudus, mis ta kunagi oli. Haapsalu kogudusel on oma koht kohalikus kultuurielus, tal on avalikud suhted ja rahvusvahelised suhted, majanduselu.

Peapiiskop Urmas Viilma on arvamusel, et piiskop ei peaks olema samal ajal ka koguduse õpetaja. Nii on ka peapiiskop Viilma Tallinna piiskopliku toomkiriku ülemõpetaja ja Arho Tuhkru õpetaja.

Peapiiskopi seisukoht on veel, et Haapsalu võiks jätkata katedraalilinnana ja piiskop peaks säilitama kontakti oma piirkonnaga. Ka Lääne- ja Lääne-Harju praostkonnad ootavad piiskopi toetust. See tähendab, et jään edasi Haapsallu, kuid loobun koguduse õpetaja kohast.

Millal see juhtub?

Praegu ei ole kokku lepitud, millal Haapsalu koguduse õpetaja koht vabaks jääb, see sõltub ka

kirikuvalitsusest. Esmalt kuulutatakse koguduse õpetaja koht vakantseks, seejärel on kandideerimise aeg ja siis valimised. Uue õpetaja valib koguduse nõukogu ja temast saab Haapsalu koguduse 26. õpetaja pärast reformatsiooni.

Lääne praostkonnal on alaline vikaarõpetaja Kristel Engman, temal on esmaõigus kandideerida, kui ta seda soovib.

Kas elus on vaimulikuameti pärast midagi tegemata ka jäänud?

See pole olnud mulle amet ja töö, see on olnud kutsumus. Ma pole tundnud, et teen tarbetut, väsitavat ja rasket tööd. Kui noortena Liaga Haapsallu tulime, võtsime ette Jaani kiriku remondi. Tegime meestega koos tööd. Saime tellinguil rohkem rääkida, kui muidu, sest ega ju eestlane kantseleisse selleks tule, et arutada, kuidas selle kolmainsusega lood on. Ma ei oska midagi kahetseda, mulle on rohkem ülesandeid antud kui oleksid arvanud ja ilmselt ka suudan teha.

Mille üle tunned rõõmu?

Rõõmu on teinud kiriku meediatöö korraldamine. Veel nõukogude ajal, 1988, viisin tele- ja raadiokomitee juhatajale kirja, et Eestis võiks hakata tegema vaimulikke tele- ja raadiosaateid. Ta vaatas mulle pikalt otsa – ei saanud aru, millest ma räägin. Kuid selle kirja mõjul algasidki teleülekanded. Nüüd on kirikuelu saated meie meedia loomulik osa. Selle valdkonna üles töötamisest võin rõõmu tunda. See kiri on mul alleski.

Kas uus aasta tuleb rahulikum või läheb maailm üha kurjemaks?

Piiblis on lõpuaegadest räägitud ja selle põhjal ei ole praegune rahvaste liikumine juhuslik. Piibel ütleb, et küngastki kardetakse ja teekäijal on hirm. Selles me praegu elame. Veel on öeldud, et vaadake, kui puu puhkeb lehte, on kevad lähedal.

Kas maailm rahuneb või läheb üha kurjemaks, ei oska öelda. Ma ei ole viimsepäeva kuulutaja, aga pühakiri ütleb, et olge valmis.

Valitseb ignorantsus, liiga paljusid ei huvita mitte miski peale meelelahutuse ja see on hoiatav. Kas ristiinimesed suudavad palvetada? Kas mõeldakse tõsiselt vastutuse peale? Palju on meie endi kätes.

Mida soovid uueks aastaks?

Soovin rahulikku südant, et ei tekiks vihameelsust, süütute inimeste karistamist. Inimesed on oma kodudest eemale paisatud ja nad ei ole selles ise süüdi. Kohtusin siinsete pagulastega, küsisin, kuidas nad end tunnevad, kuidas nende elu on läinud. Üks pagulane ütles, et tema suurim soov on kord Süüriasse tagasi saada. Ka eestlased olid 1944. aastal osalt majanduspõgenikud ja neidki võeti ebasõbralikult vastu.

Nii et soovin rahu, nagu Karlsson ütleb. Pole tarvis tormata, ka otsustamises. Peab mõtlema väärtuste peale. Kiriku ülesanne on manitseda rahvast tarkusele.

Kas keegi võtab enam kuulda manitsemist?

Mida tegi Ristija Johannes? Et Jeruusalemmas oli suur tormlemine, läks Johannes Surnumere äärde roostikku ja rahvas tuli ise tema juurde. Ma ei arva, et kirik peaks kogu aeg püünel olema. Kui meil on sõnum, leiab rahvas selle ka roostikust üles. Aga see sõnum peab esmalt olema.

Kas on?

Minul küll. Valvake, sest te ei tea, mis tunnil Issand tuleb. Olge ärksad. Põgenemine meelelahutusse ei vii meid edasi. Vaatan tulevikku lootusrikkalt. Paremat ei ole kristlasel oodata kui Kristuse tulemine ja tema täiuslikuks saamine. Me ei lähe mitte kaosele vastu, vaid me läheme töotustele vastu.

Lehte Ilves

Loe ka: <http://www.eestikirik.ee/palju-onne-piiskop-tiit-salumae/>

VIKAARÕPETAJA KRISTEL ENGMAN SAI KOGUDUSE KÕRGEIMA AUTASU

27.detsembril k.a. toimus Haapsalu toomkirikus traditsiooniline Johannesepäevale pühendatud kontsert-aktus, mille raames anti üle Haapsalu Püha Johannese koguduse kõrgeim autasu. Sedakorda pälvis teeneteristi diplomaat ja vaimulik Kristel Engman aastatepikkuse sihikindla tegevuse eest Haapsalu koguduse elu edendamisel ja rahvusvaheliste suhete arendamisel.

Ürituse algusosas kirjutasid Haapsalu linna ja Ridala valla juhid alla Haapsalu ja Ridala ühinemislepingule. Teadaolevalt on see esimene ja ainus ühinemisleping, mis allkirjastatakse kirikus.

Kontsert-aktuse muusikalise osa täitis naiskoor Kaasike Sirje Kaasiku juhatusel. Ettekandele tulid mitmed dirigendi enda loodud jõululaulud, aga ka teiste rahvaste tuntud jõulumuusikat. Soololauluga esines Merili Kisant. Teda saatis klaveril Sirje Kaasik ja orelil Lia Salumäe.

Koguduse teenetemärgi üleandmise otsuse luges ette koguduse juhatuse esimees Madis Kütt ja teenetemärgi andis üle koguduse õpetaja Tiit Salumäe.

Kaitseliidu Lääne maleva teavituspealik Heiki Magnus õnnitles Kristel Engmani ja tänas teda suurepärase koostöö eest ühiste ürituste korraldamisel. Samuti tuletas Magnus meelde, et tänavu pälvis Engman ka Läänemaa vabadusvõitlejate ühenduse teenetemärgi.

Kristel Engman alustas oma sõnavõttu naljatledes lausega, et ega vaimulik ei saa jätta kasutamata ühtegi kõnepidamise võimalust.

Koguduse teenetemärk on kullatud metallist valmistatud ladina rist, mille esikülg on kaetud punase läbipaistva kuumemailiga. Risti peal on hõbedast valmistatud lendutõusev kotkas, kelle pead ümbritseb nimbus ning jalad on kuldsed. Märki kantakse 40 mm laiuse muareesiidist lindi küljes; mehed kaelas, daamid lindist valmistatud põiklehvi küljes vasakul pool rinnal. Lendutõusev nimbusega kotkas on evangelist Püha Johannese sümbol. See näitab, et Johannes jõudis enam kui keegi teine surelikest lähedale taevastele saladustele. Hõbe on puhtuse ja vaimuvalguse värv, tähistab õilsust ning ustavust. Punane on taevaliku tõe ja elujõu värv. Hõbe ja punane on ka Läänemaa värvid, Püha Johannese kotkas on ka Läänemaa ja Haapsalu vapilind. EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse teenetemärk antakse Eesti või välisriigi kodanikule Haapsalu kogudusele ja Haapsalule osutatud eriliste teenete eest.

Kristel Engmanist saab lugeda pikemalt ajalehest Eesti Kirik:

<http://www.eestikirik.ee/kristel-engman-nii-vaimuliku-kui-diplomaadina-teenin-eesti-inimest/>

Lääne Elu kokkuvõte: <http://online.le.ee/2016/12/27/johannesepeeva-teenistusel-anti-kristel-engmanile-ule-koguduse-teenetemark/>

Kristel Engman (40) on 15. koguduse teenetemärgi kavaler ja senini noorim selle autasu vastuvõtja. Koguduse teenetemärgi on pälvinud: 2003 – Heino Noor ja Toomas Siitan. 2004 – Martin Marcolla (Rootsi). 2005 – Ülo Niin. 2006 – Anneli Ammas. 2007 – Evi Süsi. 2008 – Veli-Matti Hynninen. 2009 – Arnold Korjus. 2010 – Guy Kronqvist. 2011 – Lia Salumäe. 2012 – Sulev Saareväli. 2013 – Ülla Paras. 2014 – Hans-Joachim Haeger. 2015 – Arvo Tarmula. 2016 – Kristel Engman.

Maria Strauss

VIKAARÕPETAJA KRISTEL ENGMANI TÄNUKÕNE 27. DETSEMBRIL 2016.

Austatud daamid ja härrad!

Oleme täna olnud ajalooliste hetkede tunnistajateks. Milline saab olema täna sõlmitud leppe tulemus ja mõju, näitab aeg. On omamoodi sümbolse tähendusega, et kahe omavalitsuse liitumisleping allkirjastati Haapsalu kõige väärikamas paigas. Eestis on kirik ja riik teineteisest lahutatud, kuid vaatamata sellele puutuvad tihedalt kokku.

Kõige otsesemalt ilmneb see n-õ kohalikul tasandil, kus teenitakse ühtesid ja samu inimesi. Kohalik omavalitsus ei saa täita kiriku ülesandeid ja kirik ei saa võtta endale kohaliku omavalitsuse funktsioone, küll aga on võimalik koostöö erinevates valdkondades inimeste parimaks teenimiseks.

Kirikut käsitletakse Eestis kui mittetulundusühingut. Samas on kirik oma põhiülesannetest, missioonist, väljakujunenud institutsioonist ja aastatuhandete pikkusest ajaloost tulenevalt kaugelt rohkem kui üks tavaline selts.

Kristlikest kirikutest sõltub 800 aastase kristliku ajalooga Maarjamaal rohkem, kui ühestki teisest mittetulundusühingust, seltsist või ühingust. Sellest tulenevalt on ka üsna mõistetav, et kirikuga seonduv on viimastel kuudel olnud avalikus ruumis ja meedias väga reljeefselt esil.

Mittetulundusühingute tegevus ja kodanikuühiskonna tugevdamine on aastaid olnud Eestis üks ühiskonna tugevdamise ja sidustamise elemente. Väikses riigis nagu Eesti on see üks ühiskonna tulemusliku toimimise alus. On suurepärane, et meil on inimesi, kes pühendavad oma aega ja energiat kogukonna ja ühiskonna heaks.

Üks mõistujutt räägib poisist, kes viskab vette meritähti, mis öine tõu on rannale toonud. Üks mööduja peatub poisi juures ja uurib, mida poiss teeb. „Päästan meritähti,“ vastab poiss. „Päike tõuseb peatselt, kui meritähed vette tagasi ei saa, siis nad hukkuvad.“ Mööduja kostab seepeale: „Aga meritähti on tuhandeid ja rand kilomeetrite pikkune, sa ei jõua neid kõiki üksinda päästa.“ „Jah“, vastab poiss ja viskab järgmise meritähe vette. „Aga teda ma suutsin!“ Oleme igaüks võimelised head tegema, kuid koos suudame veel rohkem.

Kui kodanikeühiskonnal puudub täidesaatva võimu tugi ja toetus, pole õhinapõhiselt toimiv ühiskond pikas perspektiivis kestlik, sest ühiskond koosneb inimestest ja inimesed väsivad ja tüdivad. Kuidas tagada, et me kodanikena oma riigi tugevdamisse panustades ei väsiks? Meie kodanikuühiskond, kelle õlule riigi poolt üha enam usaldatakse, on mitmes mõttes haavatav. Poliitikute keeli - pink on lühike ja väga isikutekeskne. Kui eestvedaja väsib, on oht et hääbub kogu algatus ja paljud head ning vajalikud asjad jäävad sündimata.

Kuidas teha nii, et kodanikuühiskonna ettepanekutel võiks olla reaalne mõju poliitilistele otsustajatele? Et arutelud sellest, kuidas muuta Eestit paremaks, tugevamaks ja kestlikumaks ei jääks vaid intellektuaalselt huvitavateks vestlusteks ning parimad algatused realiseeruksid.

Üks võimalus on **toetada ja näha kodanikuühiskonda senisest veelgi enam võrdväärsete osapooltena ühiskondlikes protsessides**. Teiseks on oluline **kuulata, millest tegelikult räägib, mõtleb või unistab meie kodanikkond**. Üks neid oskusi, mida just kirik valdab, on kuulamise oskus – olgu siis vaikuse kuulamise või ligimese kuulamise võime. Usun, et sellest on meil igapähe eraldivõetuna aga ka ühiskonnana nii mõndagi õppida.

Kiriku roll ühiskonnas on olla kohal, kuulata, toetada, märgata. Kodanike **märkamise oskus** on kolmas, mida rõhutada tahan. Märkamise ja tunnustamise kaudu on võimalik edendada kodanikeühiskonna arengut ning seeläbi tugevdada oma riiki, kus igapähe panus on oluline ja loeb.

Olen väga tänulik, et Haapsalu Püha Johannese kogudus on hinnanud minu tegevust koguduse kõrgeima tunnustusega. Alandliku, ent rõõmsa meelega võtan Johannese vapimärgi noorima kavalerina selle tunnustuse vastu. On olnud suur rõõm teenida seda kogudust ja seeläbi ka kohalikku kogukonda.

Aitäh usalduse ja tunnustuse eest!

KOGUDUSED JA ISAMAALISED ORGANISATSIOONID TEEVAD TIHEDAT KOOSTÖÖD.

Kaitseliidu Lääne malevas on tava kutsuda koostööpartnereid oma üritustele ja osaleda ka ise teiste üritustel. 2016. aasta polnud selle poolest erand.

Loomulikult saame kokku Eesti tähtpäevade tähistamisel. Aasta esimene kokkutulemine on Vabadussõja relvarahu tähistamine 3. jaanuaril kell 10.30 Haapsalus Vabadussõja mälestussamba juures. Sealsamas tähistasime ka Tartu rahu aastapäeva 2. veebruaril. Samba juurest viis 98 küünlaga palistatud tee Jaani kirikusse. Küünlatee sünnib kodutütarde ja noorkotkaste abiga. Kirikus esinesid Haapsalu muusikakooli õpilased. Tänutäheks kinkis Eesti vabadusvõitluse ja vastupanuliikumise mälestusliit neile sinimustvalged rinnamärgid.

Märtsiküüditamist tähistasime Ristil mälestusmärgi „Raudteerööpad mäletavad” juures. Seejärel oli Haapsalu toomkiriku ristimiskabelis mälestusteenistus. Seal mindi koos Vabadussõja mälestussamba juurde, et asetada pärg Eesti eest elanud ja elu andnud inimeste mälestuseks.

Mitu aastat on Haapsalus tähistatud Eesti lipu päeva. See algab piduliku lipuheiskamisega. Peetakse kõnesid, ühele Haapsalu majale kingitakse riigilipp. Leinapäeva, 14. juunit alustame tavaliselt Haapsalu toomkiriku ristimiskabelis. Emaaltari juures peab mälestuspalvuse piiskop Tiit Salumäe. Siis minnakse Vabadussõja mälestussamba juurde, kus tehakse pärast mälestushetke ühispilt.

Rändnäitused tutvustavad Eesti ajalugu

Rändnäitus „Haapsalu Vabadussõja mälestussammas vanadel fotodel” koos Läänemaa Memento stendidega oli sel aastal vaadata Nõva raamatukogus ja Taebla koolis.

Vabariigi aastapäeva eel avasime Haapsalu Nikolai koolis rändnäituse „Haapsalu Vabadussõja mälestussammas vanadel fotodel” ja Oru koolis näituse „Kaitseliidu Lääne malev ajas ja pildis”. Näitused jätkavad oma rännuteed, kuni ring saab peale.

Läänemaa keskraamatukogus oli meie näitus „Kaitseliidu meened”. Selle koostamisel osalesid Kaitseliidu liikmed, kes tõid oma erakogudest näha põnevamaid mälestusesemeid.

Lastekaitsepäevast maakaitse- ja ajaloopäevani mai viimasel päeval osales Lääne malev lastekaitsepäeva suurejoonelisel tähistamisel Haapsalu piiskopilinnuses ja tutvustas oma tegemisi Haapsalu põhikoolis.

Maakaitsepäev 23. juunil Lihulas algas ja lõppes vabadussamba pargis. Lihula kirikus pühitseti kaks lippu: Lääne maleva riigilipp ja Lihula üksikkompanii lipp. Maakaitsepäeva lõpus jõudsid pärale võidutule toojad koos presidendi annetatud tammeistikuga. Noored istutasid selle kohe parki, kus juba kasvab vabadussamba avamisel 1935 Johan Laidoneri istutatud tamm.

Tänavune ajaloopäev peeti Kullamaal, peateema oli sealse 90aastaseks saanud vabadussamba ajalugu. Teine teema oli Soonistest pärit Kullamaa kihelkonna mehe, hilisema kindralmajori, paljude autasude seas ka vabadusristi kavaleri Jaan Kruusi elu ja saatus. Avasime Jaan Kruusile annetuste toel tehtud mälestuskivi. Mälestusteenistusel Kullamaa kirikus teenisid piiskop Tiit Salumäe ja koguduse õpetaja Lembit Tammsalu. Mängis Pärnumaa maleva orkester Kaido Kivi juhatusel. 22. septembril tähistasime vastupanuvõitluse päeva Ridala kirikus. Teenisid piiskop Tiit Salumäe ja õpetaja Küllike Valk. Meeldejääv oli Ridala põhikooli osavõtt ja panus: noored olid liputoimkonnas, süütasid mälestusküünlad Vabadussõja mälestustahvli ees ja viisid küünlad nii Läänemaa metsavendade kui ka Lääne maleva mõrvatud ohvitseride mälestustahvlite ette. Lapsed õpetaja Anne Pääsukese juhatusel laulsid isamaalisi laule. Seltskondlik osa jätkus kogudusemajas, kus kattis kohvilaua päeva peakorraldaja Eesti endiste metsavendade liit.

Kaitseliit osales ka Lääne praostkonna koostööteemalisel seminaril.

Heiki Magnus

Lääne maleva teavituspealik

Heiki Magnus sai tänavu kevadel EELK aukirja koostöö ja panuse eest Eesti elu edendamisse.

KONFIRMATSIOONIGA AVANEB UUS UKS, MIS JUHATAB MIND EDASI KOGUDUSE ELLU.

Esimesel jõulupühal sai leeriõnnistuse kaks koguduse uut liiget. Tavapäraselt kirjutavad konfirmeeritavad leerikooli lõppedes essee teemal „Minu ootused koguduse liikmena.“ Täna sees lehes avaldame mõned nopped leerilaste mõtetest. Tere tulemast koguduse uutele liikmetele!

- Minu esimesed arglikud kokkupuuted kristlusega on olnud läbi leerikooli huvitavad ja kaasahaaravad. Olen saanud vastuse mõnelegi küsimusele mis mind on pikalt painanud.
- Leerikooli lõpp ei tähenda seda, et nüüd paneme sellele teemale punkti. Konfirmatsiooniga saab küll lõpu leerikool, kuid avaneb uus uks, mis juhatab mind edasi koguduse ellu.
- Koguduse liikmeks olemine tähendab kuhugi kuulumist. Seda, et ollakse osa hulgast inimestest, kes jagavad midagi ühist. Kuna inimeste vahel on väga palju erinevusi, siis on minu arvates väga tore just see, et kogudusse ühiselt kuulumine tekitab oma kaasliikmetega ühtsustunnet.
- Ma loodan ja ootan, et koguduse liikmeks olemine toob endaga kaas avatud ja tolerantse õhkkonnaga kogukonna, kellega oma mõtteid vahetada ja üksteist toetada.
- Üks innovaatiline ja tänapäevane kogudus on rahvusvahelise suuna ja hingamisega organisatsioon, mille liikmeks olemine ei ole üksnes pühapäevane kohustus, vaid perekondlik rõõm ja traditsioon, mis on ootamist väärt.
- Ma loodan leida ja näha seda positiivset, tolerantset ja austavat olemust, mis ümbritseb kogudust ja selle liikmeid.

SÜNNIPÄEVAD JAANUARIS.

1. jaanuar	Mare Tarang-Hennum	
2. jaanuar	Riina Teller	
4. jaanuar	Inga Teppor	
	Heli Aarsalu	
5. jaanuar	Elfriede Vihterpal	87
	Ronja Soopan	
	Hanna Marii Sisas	
6. jaanuar	Ergo Solovjov	
7. jaanuar	Kärt Haan	
	Markus Lauringson	5
8. jaanuar	Maiko Sirts	
9. jaanuar	Annaliisa Martson	
10. jaanuar	Silvi Birk	81
	Tamara Pajo	78
	Aili Kaur	50
	Julia Jätsa	25
	Marion Kaareste	
11. jaanuar	Sebastian Salumäe	
12. jaanuar	Aliida Võhma	91
	Siim Gontmacher	
13. jaanuar	Hans Joosep Lõhmus	
15. jaanuar	Kerli Laubert	
	Linda Mari Sikkal	
	Linda Mari Sikkal	
16. jaanuar	Ants Aido	81
	Elar Võeras	
	Martten Soome	.
17. jaanuar	Valeri Šipulin	35
	Kaido Pällö	
18. jaanuar	Alari Truuver	25
	Elena Kõivastik	
	Krisli Tammela	
20. jaanuar	Riina Lõhmus	45
	Jaanus Kõuts	
21. jaanuar	Heli Kaljulaid	
	Tanel Tammet	
22. jaanuar	Ravel Öövel	
23. jaanuar	Tiiu Kelviste	
	Kai Toompuu	
	Jasper Oja	
24. jaanuar	Helen Pihel	
25. jaanuar	Marko Kasepalu	
	Kirsi Rank	
	Evelin Korjus	
27. jaanuar	Renee Logberg	40
	Meriliis Leemet	
29. jaanuar	Märt Paju	
31. jaanuar	Elo Jürise	
	Vendo Jugapuu	
	Kristel Roosiorg	
	Matteus Kalda	

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

KA NII VÕIB JUHTUDA!

Vanade raamatute huviline astub sisse hea sõbra antikvaari poole, et küsida, kas tollel pole midagi huvitavat tema jaoks.

"Ah, viskasin siin alles üks päev ühe vana ja päevinäinud püblit minema. Vedeles juba ei tea mis ajast."

"Mis pübel see oli?"

"Autor oli mingi Gut... Guten..."

"Gutenberg?"

"Just, Gutenberg!"

"Oh, mida sa küll tegid! See oli kõige vanem trükitud pübel! Selle eest oleks sulle miljon dollarit makstud."

"Ah, mis miljon? Keegi oli kogu püblit täis sodinud ja märkusi juurde kirjutanud. Lisaks julges ka veel ka oma nime lisada - Martin Luther."

JUHTSALM, MÖTISKLUS JA PALVE.

Sinu käes on kõik mu ajad. Psalm 31:16

Kui vaatame uue aasta hakul tagasi möödunud, peame tõdema, kui väga Jumal meid hoidnud ja õnnistanud on. Tema on tervendanud meid haigustest, andnud meile igapäevast leiba, varustanud meid jõu ja energiaga, et igapäevaste kohustustega toime tulla, lohutanud ja trööstinud, andnud meile tarkust otsuseid ja valikuid teha, hoidnud ja kaitsnud meie lähedasi, kinkinud meile rõõmu ja rahu. Jumal on iga minuti, iga sekundi olnud meiega, Ta pole meid hetkekski üksi jätnud.

Jumal on meile kinkinud 24 tundi ööpäevas. Kui palju sellest ajast oleme meie pühendanud Jumalale? Kas oleme iga päev võtnud endale aega, et olla vaikselt ja segamatult koos Jumalaga, palvetada, lugeda Pühakirja, kuulata Tema vaikset häält, millega Ta meid juhib, Teda kiita, tänada ja ülistada? Pole oluline, kas oleme selleks võtnud 2 tundi või 20 minutit, tähtis on, et iga päev osa meie ajast kuuluks meie Issandaga koos olemisele.

Ajapuudust ettekäändeks tuues jätame palju asju tegemata. Ometi ei jäta keegi ajapuudusel söömata, magamata või näiteks pisikese lapse eest hoolitsemata. Need on asjad, mida tingimata tuleb teha, asjad, mida ei saa ära jätta. Nende jaoks lihtsalt võetakse aega. Kui palju rohkem väärib meie Isa taevas, et me Tema jaoks aega võtaksime. Aeg segamatuks osaduseks Jumalaga on vähim, mis me saame Temale anda.

„Aga mida see Jumalaga koos olemine mulle annab?“ võidakse küsida. Me oleme harjunud Jumalalt ainult saama ja vastu võtma. Jumal on Armastus ja nii nagu iga armastav maine isa tunneb ka meie taevane Isa rõõmu koosolemise ja osaduse oma armastatud lapsega. Jumalaga sagedasti koos olles õpime ka meie vähehaaval Teda armastama. Ja kes iial on kunagi kedagi armastanud, see teab, millise rõõmu ja õnne toob armastus meie ellu. Me ei saaks oma aega paremini kasutada, kui kinkides seda Jumalale. Millest me iganes selle aja leidmiseks loobuma peaksime, päris kindlasti ei kaalu see üles neid õnnistusi, mis saavad meile osaks Jumala ligiolus veedetud ajal.

**Armas Jumal, aja ja ajastute Issand!
Valgusta meid uuel aastal oma armastusega
ja tõmba meid enda ligi,
et me ajast, mis Sa oled meile kinkinud
osakese Sinule tagasi annaksime,
iga päev sind otsiksime ja
Sinu ligiolus olla igatseksime.
Tänu olgu Sulle, Jumal,
Sinu suure armastuse eest,
et Sina ise igatsed meiega koos olla.**

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse leppida kokku (tel. 52 80635). Kasutatud riiete annetustumük on suletud 12. detsembrist kuni 8. jaanuarini 2017.

Alates 8. jaanuarist kuni 15. aprillini toimuvad jumalateenistused Jaani kirikus.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja muuseum Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: lialalumae@hotmail.ee; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.